

Srečna hvala za karto in novice o mojih tovarih! Jaz se nahajam sedaj na počitku, toda v kratkem časni gremo, mislim, zopet v bojno črto. Prav z veseljem berem „Slov. Gospodarja“, posebno, ker vidim, da res ravno tako opisuje vojsko in razne novice, kakor se v resnici gode.

Res, veliko srečo imamo! Bili smo v ognjeni črti na tako nevarnem kraju, da smo rekli vsi kar ob začetku: „Tukaj bomo ostali za vedno“, kajti bili smo prav pri rojni vrsti infanterije. Padale so kroglice kot dež in toča, pa ne samo iz pušk in malih topov, ampak padale so kroglice kalibra 24 cm in 28 cm. Noč in dan je grmelo. Toda Italijani slabo streljajo, kajti po 33 dneh brez počitka v takšnem ognju biti in ne enega moža izgubiti, je res smešno za polentarje.

Videl sem že tudi veliko ujetih in ranjenih Italijanov. Tem ljudem se bere iz obraza krvoločnost. O naših ljudeh se mi nekaj čudno zdi. V tolikih naparih, deloma v pomankanju, ne izgubi nobeden dobre volje, čeravno so nekateri, oziroma veliko nas je takih, ki smo že eno leto v vojski. Če sta dva skupaj, že se slišijo razne burke in šape. Četudi pribreže italijanske muhe, nam ni veliko mar. Bojimo se jih ne veliko, smo se jih že navadili.

Sedeži za poslance iz Trsta in Tridenta na Monte Citorio.

„Secoio“ poroča, da so bila kar naenkrat ustavljena popravljiva dela v novi sejni dvorani v parlamentu na Monte Citorio, in sicer zato, da se v središču dvorane nasproti sedežu predsednika napravijo sedeži za poslance iz Trsta in Tridenta. — Najbrže malo prezgodaj napravijo te sedeže!

Boj našega zrakoplova pri Vidmu.

Uradno se z dne 14. septembra razglasa:

Pri Vidmu na italijanskem so napadli naš zrakoplov trije italijanski zrakoplovci. Vrhutega je bilo oddanih 600 italijanskih topovskih strelcev na naš zrakoplov, a ta se je vrnil nepoškodovan, dočim je padel eden italijanski zrakoplov na zemljo, o čemur je zadet od strele našega zrakoplova.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Odkar je car Nikolaj osebnostno prevzel vrhovno vodstvo svojih armad, so se Rusi na celi črti začeli krčevito ustavljati našemu prodiranju. Iz osrednje Rusije prihajajo na bojišče številne ruske rezerve, tudi s strelivom in topovi so sedaj Rusi ba-je do dobra oskrbljeni.

Najhujši napadalni ruski odpor je v izhodni Galiciji, in sicer med rekama Seret in Strypa južno od Tarnopola. Naši so se že pred dobrim tednom utaborili na zahodnem in deloma celo na izhodnem bregu galiske reke Seret. Vsled silnega ruskega napada na našo tekočo tega časa že trikrat potegnili svoje čete v postojanke ob Strypi. Močna nasprotnika se s silovitimi sunki potiskata od Sereta do Strype in zopet nazaj. Kakor pravijo zasebna poročila, so bili boji zadnjih dni med Seretom in Strypotom ob Dnjestrju (v bukovinsko-besarabskem obmejnem ozemlju) izredno srčiti in krvavi. Naši so se, da ob Strypi zasedli ugodne postojanke. Te postojanke so Rusi zadnje dni napadli, a so bili odbiti. Na tem torišču se borijo z veliko vstrajnostjo tudi slovenski in hrvaški oddelki. General Pflanzer-Baltin, ki poveljuje avstrijskim četam južno od Tarnopola, ob Strypi, Seretu in Dnjestrju, ima sedaj veliko naporno nalogo: odbijati veliko sovražno premoč.

Srditi boji so se zadnji čas razvili tudi zahodno od Tarnopola. Središče teh bojov je vas Dolžanka, ki leži kakih 10 km zahodno od Tarnopola. Ta vas je v zadnjih dneh že večkrat spremenila svoje gospodarje. Naši so se sedaj utaborili ob reki Jeziarna (pritok Strype). Tem četam poveljuje general Bothmer.

Armada Böhm-Ermolijeva, ki se bori v ozemlju med Tarnopolom in Brodyem, je že prodrla do mesta Aleksiniec. Proti njej so se v zadnjih dneh navalele velike ruske sile. Deli te armade stoje v neprestanih hudih bojih.

General Puhalo, hrvaški rojak, ima srečo. Dne 8. sept. so njegove čete zavzele močno trdnjavo Dubno (ob reki Ikvi) v Volhyniji. Od volhynskega trdnjavskega trikotja Luck-Dubno-Rovno se drži še samo poslednja postojanka. Puhalo ve čete so vkljub znatnemu ruskemu odporu že zasedle izhodni breg Ikve (pritok reke Strypa).

Avstrijske čete, ki prodirajo izhodno od Brest-Litovska, se ob železnici izžajo mesto Pinsk. Močvirnato ozemlje je že na tej črti prekoračeno. Armada nadvojvode Jožef Ferdinanda je že prodrla do mesta Skuraty ob železnici Brest-Litovsk-Minsk. General Kowes in bavarski priročnik Leopold sebi žata velikemu železniškemu križišču Baranoviči, kjer se steka pet železnic.

Na skrajnem severnem krilu so se Rusi tudi proti Hindenburgovim četam navali-

li z veliko srditostjo. Ruski odpor pa je bil kljub temu zlomljen. Hindenburg se bliža Višni, Dvinskju in Rigi.

Nemški zrakoplovci so dne 12. t. m. z bombami napadli in poškodovali rusko vojno brodovje v zalivu pri Rigi.

Rusi se hočejo odločno braniti.

Rusi so z dnevom, ko je prevzel car vodstvo armade, napeli vse svoje sile. Dan za dnem se vozijo nove čete na bojišče. Novo rusko vodstvo namerava odločno brambo. Glavne sile namerava zbrati pri Vilni in v južnoizhodni Galiciji. Na nekem železniškem križišču med Vilno in Minskom se nahaja ruski glavni stan. Tu se namreč namerava glavni sunek, da razbremene ogrožene postojanke ob Dvini. Volhynsko-podolsko ozemlje so ruske oblasti že opustile.

Silni ruski napadi ob Seretu.

Iz Berlina se poroča: Rusi so razširili svoje protinapade na celo črto ob reki Seret (pritok Dnjestrja). Ob srednjem toku reke Dube (pritok Dnjestrja tekoč zapadno od Sereta) so bili Rusi pod navadno težkimi izgubami pognani v beg. Na več drugih mestih so prišle sovražne čete v silni ogenj naše infanterije in so se morale med groznimi izgubami in v popolnem neredu umakniti za svoje območje.

Novi hudi boji v Bukovini.

Dočim so se zadnje dni odigrali najzanimivejši dogodki ob galiski reki Seret, ni prišlo do zadnega časa v severni in v srednji Bukovini do nobenih bojov. V nedeljo popoldne dne 12. sept. so pa začeli Rusi znova hudo napadati naše postojanke, pri čemur so svoja podvzeta namenoma pomnožili zlasti proti rumunski meji.

Ljuti boji ob Besarabiji.

Iz Černovic se poroča: Boji ob besarabski meji postajajo vedno ljutejši. Borba se nadaljuje skoro v sak dan od zore do mraka in se v nočni temi. Artilerijski ogenj in strojne puške pa sploh ne umolknejo. Naši napadajo z veliko srditostjo. Iz svojih novih postojank so skušali Rusi zadnje dni s težko artilerijo zavirati naša daljna podvzeta, kar se jim ni posrečilo. Ozemlje naše čete polagoma popolnoma čistijo od sovražnika, ki se strašno trudi, da bi se tu držal. Zdi se, da Rusi bolj iz političnih kakor iz vojaških razlogov tako trajno drže besarabsko mejo, ker vedo, da je v bližini rumunska meja. Na Rumunijo pa stavijo Rusi zadnji čas mnogo upanja.

Boj za vas Dolžanko.

Dolžanka je važna postojanka zahodno od Tarnopola. Za to vas je divjal dolgotrajni boj. Rusi so dobro vedeli, da je, če ostane Dolžanka trajno v naši posesti, obenem tudi mesto Tarnopol za nje izgubljeno. Vas leži zahodno od srednjevelikega gozda, kjer so imeli Rusi varno skrišališče. Od tam so se valile neprestano nove rezerve ruskim prednjim četam na pomoč. Naskok je sledil naskoku, v sak silnejši od prejšnjega. Ob naših zaprekah je padlo na stotine Rusov. Končno se je ruski premoči posrečilo uderiti v vas in jo zavzeti. Boj se je vršil na nož in s puškinimi kopiti. A Rusi se niso mogli za dolgo časa utaboriti. Naši so dobili novih ojačenj in so Ruse zopet pregnali. Dne 12. septembra pa je vas zopet prešla v rusko posest.

Ob reki Ikvi.

Naše napadalno prodiranje v Volhyniji je vkljub vsem sovražnim naporom zelo uspešno. Rusi se ustavljajo kar najkrepkeje, toda vsled mogočnega pritiska naših čet se morajo povsod umikati. Ob reki Ikvi smo dosegli nov lep uspeh, kajti iztrgali smo obupno se borečemu sovražniku izhodni breg Ikve pri Dubnu. Ta uspeh je tem večje važnosti, ker so vojna podvzeta na tem ozemlju vsled velikih in številnih močvirij skrajno težavna.

Po Dvini plavajo mrliči.

Po reki Dvini plava veliko mrličev, ki se ustavljajo ob mostovih. Voda v Dvini je okužena. Celo ribe so baže poginile. Da so boji med Nemci in Rusi na levi strani Dvine med Dvinskom in Rigo silno krvavi, dokazuje poročilo nizozemskega lista „Tageblad“, ki pravi, da je voda v Dvini ob izlivih njenih zahodnih pritokov čisto blatno-krvava. Kljub temu, da je nastopil na tem bojišču že izredno hud mraz — zemlja je že zmrazila — se širi daleč na okoli grozen smrad.

Zima — zadnji up Rusije.

Londonski listi opisujejo nekoliko bolj upapolno položaj ruske armade. Po njihovem mnenju se nahajajo nemške čete na ruskem bojišču v sličnem položaju, kakor Napoleon leta 1812, ko je prodiral v Rusijo. Nemške armade so sedaj dosegle mrtvo točko. Ruske armade pa niso v nevarnosti, da bi bile obkoljene. Moč ruskih armad se sedaj opira na zavarovano in sklenjeno črto, pri čemur je še upoštevati, da so vse za seboj uničile in opustile. Rusija pričakuje zimo z velikimi nadami, ker sovražnik, kakor se zdi, ne more prodirati dalje. Rusi hočejo o miru na

noben način ničesar vedeti. Po zmi Nemci ne bodo mogli držati bojne črte s slabejšimi četami.

S spomladjo se tolažijo.

K vojnemu položaju piše ruski pisatelj Mihailovski v listu „Ruskoje Slovo“: Vojni minister je izjavil, da bo Rusija šele spomladi pripravljena pričeti veliko ofenzivo, ko bo na razpolago dva milijona svežih čet. Rusija sme računati tudi na pomoč od druge strani, ne najmanj od Japonske. Očividno se tudi Francija in Anglija pripravljata na odločilno ofenzivo spomladi.

Na Balkanu.

Na Balkanu so razmere vedno bolj napete. Bolgarija od Srbov ne zahteva samo Makedonije, ampak tudi dolino Morave (ki se izliva v Donavo), da ima neposredno zvezo z Avstrijo. Sodi se, da bo Bolgarija udarila, ako se ji njene želje prosto ne izpolnijo. Baje si je zagotovila, da Grčija ostane mirna, dokler se Bolgarija vojskuje samo s Srbijo.

Rumunija zatruje, da ostane nepristranska. Toda kako dolgo, tega ne pove. Tudi Italija je govorila o nepristranosti, dokler ni prišel trenutek, da je nastopila proti nam. Mi smo na vse pripravljene, zato z mirnim očesom opazujemo dogodke v Rumuniji.

Razne novice.

Duhovniška vest. Za upravitelja ljubomerske dekanije je imenovan vlč. g. Davorin Meško, kn.-šk. duhovni svetnik in župnik pri Kapeli.

*** Nova maša ob bojni črti.** Čuli smo že večkrat ganljiva poročila o službi božji v strelskih jarkih in na bojnih črtah, kako se po taki pobožnosti vojniki na novo poživijo. Nekaj posebnega je pa, kakor poročajo iz Pušrske doline na Tirolskem. Tam (v Krtiču) je bila dne 19. avgusta nova maša čisto pri sprednjih strelskih jarkih v višini 2700 m. Pod baldahinom višee pečine so vrli tirolski strelci napravili altar, se porazvrstili okrog ter imeli tako občan-cesarsko slavnost. Ob sklepu so vsi skupaj zapeli pesem Srca Jezusovega in pa cesarsko pesem.

*** Bogoslovje v Mariboru.** Poslopje na Glavnem trgu št. 7 se je te dni izpraznilo. Popravila v hiši se bodo pravočasno dovršila, da se more šolsko leto s 1. oktobrom redno začeti.

*** Kn.-šk. dijaško semenišče.** Ker se v kn. šk. dijaškem semenišču še vedno nahaja vijaška bojnišnica, zato tudi letos gojenci ne bodo mogli dobiti stanovanja v zavodu, pač pa bo najbrž mogoče, jim dati obed.

C. kr. gimnazija v Mariboru. Sprejemni izpiti za prvi razred bodo dne 17. septembra od 10. ure dalje; učenci se zberejo pred gimnazijskim poslopjem. Vpisovanje za te učence se bo 16. septembra zaključilo; zanje zadostuje vpošiljatev zadnjega šolskega spravevala (šolskega naznanila) in krstnega lista na gimnazijsko ravnateljstvo. Učenci, ki so bili že v juliju sprejeti v prvi razred, so že vpisani in se oglašijo šele ob začetku pouka. — Dosedanji dijaki se bodo vpisovali, ako stanujejo v Mariboru, dne 17. septembra med 11. in 12. uro pri gimnazijskem ravnateljstvu; zunanji naj se prigrasijo le z dopisnico, v mesto jim je treba priti še le ob začetku pouka, razen, če imajo položiti kak izpit. — Redni ponavljalni izpiti iz enega predmeta ter dodatni izpiti se vrše dne 18. septembra, izvanredni ponavljalni izpiti iz dveh ali več predmetov pa 20. septembra. V potrebi se bodo vsi ti izpiti nadaljevali še nastopne 3 dni. — Dne 22. septembra ob 8. uri zjutraj se prične pouk v 8. in 7. razredu. Glede začetka pouka v ostalih razredih bo oznanilo še sledilo; dijaki naj čakajo nanje pri svojih.

*** Odlikovani slovenski vojaki.** Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil četovodja 17. pp. Frane Majcen. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: desetnič. tit. četovodja Papež Leopold, desetnič. Huber Leopold, predmojstra, tit. desetnič. Mežek Ignacij in Poglej Andrej, predmojstri Arh Josip, Flis Ivan, Košir Josip in Vlašin Josip, topničar, tit. predmojster Zakrajšek Ludovik, topničarji Janež Anton, Klofutar Frane in Ponikvar Ivan, vsi pri 8. trd. top. bat. (30.5 cm možnarska baterija št. 8). — Poveljstvo jugozahodne fronte je podelilo Bronasto hrabrostno svetinjo: kadetu Janku Gruden in infanteristom: Josipu Neuwirth, Antonu Patter in Josipu Rojko, vsi štirje pri 47. pp.; četovodjema Antonu Vlačiču in Juriju Iviču, desetničkom Ivanu Bena, Fr. Goršek, Iv. Klanjšek, Antonu Ragutiču in Jakobu Seničar, poddesetničkom Josipu Abram, Ivanu Faletiču in Antonu Mravle, infanteristom Francu Brožan, Jakobu

Koleno, Feruccio Martingano, Antonu Mestek, Ivanu Picek, Francu Stemberger, Francu Skočir, in Stefanu Trpin ter nosilcema ranjencev Emilu Banko in Ivanu Gabrovč, vseh 20 pri 97. pp. Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil narednik 4. dom. p. Ivan Sternad, štabni vodja 27. dom. p. Ivan Logar in narednik 27. dom. p. Josip Kettner. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste sta dobila: štabni narednik Stanislav Franc in rez. četovodja Černošek Anton, oba pri 3. pion. bat. Srebrno hrabrostno svetinjo II. vrste sta dobila poddesetnika Bračič Matija in Petkovšek Pavel, oba pri 3. pion. bat. 2. stot., praporščaki Jernej Paulič, Al. Ferik in Ed. mund Gnišek in poddesetnik Franc Devstvenevšek, vsi štirje pri 26. dom. p. Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: četovodja Ivan Juvančič, poddesetnik Mihael Uhl, infanteristi Ivan Planček in Franc Palat, vsi pri 26. dom. p.

* **Stajerski Slovenec postal general.** Za generalnega majorja je bil pred dnevi imenovan "kovnik" g. Avgust Globočnik. Novi general je rodom stajerski Slovenec iz Rajhenburga ob Savi. General Globočnik je sedaj star 55 let in je bil svoj čas poveljnik 87. pešpolka. Visoki vojaški dostojanstvenik, ki sedaj poveljuje delu armade na južnem bojišču, se kaže povsod vernega moža, ki se tudi nikjer ne sramuje svojega slovenskega rodu.

Odlikovan je bil dne 18. avgusta s srebrnim križcem s krono na traku hrabrostne kolajne podkovski mojster Jakob Lončarič od topniškega polka, ki se bori že od začetka v prvih vrstah, skrajša proti Srbom, nato proti Rusom in sedaj proti Italijanom. Odlikovani je doma na Grabah pri Središču.

Slovesno odlikovanje slovenskega junaka iz trdnjave Hensel. V nedeljo, dne 5. t. m. je bil v Celovcu slovesno odlikovan korporal trdnjave Hensel Miha Ivanuš s srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda. Miha Ivanuš je stajerski Slovenec iz ormoške okolice in je bil pri junaški brambi trdnjave Hensel ranjen na desnici. Odlikovanje se je izvršilo po slovesni vojaški sv. maši, ki jo je daroval o. Lovro Novak iz reda očetov kapucinov. C. kr. štabni zdravnik domobranske bolnišnice je odlikovaneu pripel odlikovanje in je imel pri tem navdušen, patriotičen nagovor.

* **Ranjen je bil s šrapnelsko kroglo v desni bok,** kadet Josip Ile, braj č. g. kaplana Ilea v Rušah. Bojeval se je na severnem bojišču. Ile piše vlog. g. kuratu Finku v Mariboru: „Včeraj (4. sept.) sem bil ranjen ravno opoldne. Dobil sem šrapnelsko kroglo v desni bok-kolk. Ob kosti je krogla obtčala. Srečen sem bil, da sem samo tako malo izkupil. Bil sem v najhujšem ognju in na najbolj nevarnem kraju. Obdelovala nas je artilerija, infanterija, strojna puška in ne vem, kaj še vse. Sicer se pa dobro počutim. Sedaj nas odpravljajo naprej. Udane pozdrave!“

* **Iznajdba za strelsko jarko.** Znanji vojaški pisatelj gospod podpolkovnik Fridolin Kaučič, je izdelal mal ročni aparat, ki pri merjenju in streljanju v strelskih jarkih za skalami in drevesi itd. popolnoma krije glavo strelca. Aparat se uvede v naši armadi. Izumitelj g. Kaučič je naš slovenski rojak.

* **Domov je prišel umret.** Od Sv. Marijete ob Pesnici se nam piše: V Dragučovi je prišel Franc Kaube dne 4. septembra na večer domov. Bil je vojak na severu. Ko je zagledal svojo blago ženo, je rekel: „Hvala Bogu, da sem bil še vreden svoj dom videti.“ Vsi domači so se od veselja razjokali in si podali roke. O polnoči je vstal iz postelje, hodil po hiši in tožil, da ga glava boli. Bilo mu je vedno hujše in imel je vedno večje bolečine, da že ob 10. uri dopoldne ni mogel nič več govoriti. Popoldan ob 4. uri so mu prečistili gospod župnik podelili sv. poslednjo olje, zvečer ob 7. uri so ga peljali v bolnišnico, dne 7. septembra pa je izdihnil svojo dušo. Bil je čitatelj „Sl. Gospodarja“. Zapustil je zalujčo ženo, blago mater in majhno hčerko. Bog mu daj večni mir in pokoj!

* **Častni grobovi.** Na ljubljanskem pokopališču so pokopali od začetka sedanje vojne ter do 3. septembra t. l. — 840 vojakov, ki so umrli po ljubljanskih bolnišnicah vsled bolezni, ran, dobljenih na bojiščih.

* **Posredovalni urad za ujetnike na Italijanskem.** V Curihu na Švicarskem obstoji urad, ki ima nalogo, da poišče pogrešane vojne ujetnike. Naslov ima: Züricher Bureau für Aufsuchung Vermisster in Zürich (Schweiz). Kdor želi pisati svojem, ki se nahajajo sedaj v Italiji, piši samo v Curih omenjenemu društvu in povej naslov iskancev. Zavod bo že skrbel za vse nadaljnje korake. Dopisnice, oziroma pisma v Švico je pa treba kolkovati z 25vinarsko poštno znamko.

Poštni zavoji za naše ujetnike v Srbiji. Trgovinsko ministrstvo razglasa, da je dovoljeno pošiljati poštno zavoj pod pogoji, označenimi z ukazom trgovinskega ministrstva z dne 5. februarja 1915, našim vojnim ujetnikom v srbskem ujetništvu. Poštni zavoji se pošiljajo preko Ogrske, Rumunije in Bolgarije v Srbijo. Tudi našim ujetnikom v Srbiji je dovoljeno, pošiljati poštno zavoj po isti poti v svojo domovino.

* **V ruskem ujetništvu.** Od 87. pešpolka se nahajajo sledeči v ruskem ujetništvu v Bernaulu, uprsko okrožje Tomsk: Andrič Janez, Kreil Anton, Blanco Janez in Maks Dunec, vsi pešci, ter desetenik Janez Kunšt.

* **Pogrešajo se:** Anton Marinič iz Krasnega štev. 21, pošta Kojško v Brdih, Primorsko. Služil je pri 7. pešpolku, 8.

stotniji, bil je od začetka vojske v Galiciji. Odgovor njegovemu bratu Francu Mariniču, domobranski pešpolk štev. 27, črnovojniški širajni pol-bataljon, 2. stotnija, Maribor, Elizabetna cesta štev. 16. — Vojak Franc Imperl, potrjen oktobra 1914, doma blizu Zidanega Mosta. Ako kdo kaj ve od njega ali od njegovih starišev, naj naznani Francu Arndt, pešpolk štev. 87, stražna stotnija, baraka štev. 3, v Celju. — Luka Rogelšek, poljski topniški polk štev. 9, baterija štev. 1, vojna pošta štev. 32 (samoletni oddelki). Odgovor na: Marijo Rogelšek, najemnico v Zvodnjem, pošta Soštanj. — Feliks Kodela, rezervist, je služil pri 26. domobranskem pešpolku, 2. stotnija, 4. voj. vojna pošta štev. 45. Odgovor njegovi materi Mariji Kodela, muna, XV., Löhrasse 6. — Kdo ve kaj povedati o pešcu Jakobu Grudnik, pešpolk štev. 87, 3. bataljon, 13. stotnija, vojna pošta št. 34, prošni so, da bi za darilo naznanili Jakobu Grudnik v Konjskem vrhu štev. 21, pošta Luče pri Ljubnem, Stajersko. —

Pošiljanje vojakov-ranjencev in bolnikov v domačo bolnišnico. Vojska občasno naznanja, da je odsej nemogoče ugoditi prošnjam, da bi se vojaški-ranjenci ali bolniki prestavili iz kake daljine v domačo bolnišnico, ker ni mogoče za enega posrednega ranjenca ali bolnika pripraviti vse potrebno za vožnjo po dolgi železniški progi.

Invalidi se vračajo. Dne 10. septembra je došlo iz Rusije 59 avstrijskih invalidnih ujetnikov, katere so zamenjali za ruske invalide, ki so bili v Avstriji ujeti. Od naših domačih polkov so se vrnili sledeči invalidi: infanterist Franc Šramel od 17. pešpolka, 7. stotnije; infanterist Anton Majdič od 17. pešp., infanterist Jožef Vobner od 87. pešp., 10. stotnije; infanterist Jožef Maier od 47. pešp., 4. stotnije; infanterist Stefan Klamnik od 47. pešp., 4. stotnije; infanterist Jožef Svafina od 87. pešp., 5. stotnije; infanterist Jožef Trafela od 87. pešp., 2. stotnije in infanterist Ivan Cerjak od 87. pešpolka, 9. stotnije.

* **Potovanje na jugu.** Oblasti so odredile, da se more sedaj preko naše deželne meje potovati edino s posebnimi potnimi dovoljenji, ki jih izdajajo vojaška poveljstva. Naše južne pokrajine so razdeljene sedaj v „ojo“ in „širje“ vojno ozemlje. Kranjska in Koroška spadata pod ojo vojno ozemlje, katero se sploh ne sme prekoračiti. Izjemoma dajejo v posebnega uvaževanja vrednih slučajih dovoljenja za prehod čez mejo ožjega ozemlja samo vojaška poveljstva. Če bi moral potovati v ojo vojno ozemlje, preskrbi se s potrebnimi listinami, če mogoče s fotografijo, potrdilom od župana, idi potem na okrajno glavarstvo, kjer boš dobil vse potrebne podatke, kako ti je postopati. Na vsak način pa se naj vsakdo, ki potuje tudi v domačih krajih z železnico, peš ali z vozom, preskrbi s potrebnimi listinami (potrdilo istovetnosti od obč. urada), da v potrebi dokaže, kdo da je.

* **„V znamenju zmage zlatega klasa.“** Znakov tega človekoljubnega podjetja ni treba naročati pri okrajnih glavarstvih, ampak boljše in hitreje je, da se naročijo kjer pri c. kr. namestništvu v Gradcu. Tako bodo v Gradcu imeli tudi seznam onih slovenskih občin, ki so kaj naročile. Povdarjamo, da je to iz narodno-domoljubnega stališča velike važnosti. Kakor že rečeno, se dobijo slovenski znaki in namestništvo želi, naj se naročijo v velikem številu, da ne ostanejo.

* **Vpoklic 43-50letnih črnovojnikov pod orožje.**

Dne 6. t. m. je sprejel naš vojni minister gornjeavstrijskega deželnega glavarja v daljši avdienci, da se pogovori z njim v nekaterih važnih zadevah dežele. Vojni minister je obljubil deželnemu glavarju, da 43-50letni črnovojniki ne bodo, kakor je bilo namenjeno, vpoklicani dne 15. oktobra pod orožje, marveč da bodo vpoklicani še le mesca novembra pod orožje, če bodo le količnik pripuščale razmere. Tudi ne bodo vpoklicani vsi 43-50letni črnovojniki naenkrat pod orožje, ampak da bodo vpoklicani najpopej 43 do 46 letni, pozneje še le ostali.

* **Vpoklic novincev letnika 1897.** Na uradnem mestu se nam zatrjuje, da novinci letnika 1897 ne bodo vpoklicani, kakor se je poročalo, dne 22. septembra, ampak najbrž še le 1. ali 15. oktobra.

* **Važno glede vlaganja prošnje za oprostitev.** Prošnjam, ki jih vlagajo posamezniki za oprostitev od črnovojniške službe, se naj, če mogoče, priloži prepis črnovojniške izkaznice, ki jo je dobil črnovojnik pri prebiranju. Občinski uradi se imajo navadno na razpolago več takih tiskovin. Prepis mora biti natančen, da se ne zgodi potem kaka pomba. S prepisom te izkaznice se nagla rešitev prošnje zelo pospeši.

* **Migljaji za kmete.** Mesca oktobra je zopet štetje živine. Število živine je treba po pravici povedati. Ako pridejo orožniki vprašati, za kako ceno si kaj prodal, ni treba povedati, ampak reci, da boš že povedal resnico, ako zahteva to sodnija ali pa politična oblast. — Vojaki, ki prihajajo po Stajerskem kupovat iz mest in barak na deželo, imajo pravico kupovati, kmet pa pravico ne prodati, toda prisilnim potom dotedaj na Stajerskem ne smejo kupovati. Prisilnim potom kupovati smejo le častniki z vednostjo občinskih moč.

* **Klavna živina za armado.** Vojno ministrstvo je obvestilo vojaška poveljstva v Gradcu, na Dunaju, v Inostu, v Litomerich in v Pragi, da ni treba več skrbeti za zalogo klavne živine za armado, in so torej občine oproščene obveznosti imeti pripravljeno potrebno množino klavne živine. Kjer bi pa utegnile nastati težkoče pri dobavi živine za armado, morejo vojaška poveljstva sporazumno s političnimi oblastmi zahtevati od občin dobavo primerne množine klavne

živine po dnevnih in krajevno običajnih cenah. Istotako ni več treba skrbeti občinam za dobavo klavne živine za vojaštvo, nastanjeno v notranjosti države.

* **Tržne cene v Gradcu.** Debeli vol 248 do 256 K, srednje debeli 228 do 240 K, suhi vol 208 do 220 K; debele krave 200 do 232 K, srednje debele 152 do 192 K, suhe 120 do 148 K; biki 188 do 248 K, mlada živina 180 do 224 K; tele 320 do 320 K, izjemoma 336 do 340 K; mlade svinje 430 do 440 K, debele svinje 424 do 430 K, srednje debele 410 do 424 K, mesne svinje 420 do 430 K; ovce 260 do 280 K. (Pri goveji živini vedjajo cene za 100 kg žive teže, pri teleh, svinjan in ovcah za 100 kg mrtve teže.) Seno 100 kg: sladko 8 do 11.— K, kisto 8.50 do 10.—, slama 6.50 do 8.— K; pšenica 41.50, rž 33.50, ječmen 30.80, koruza 35, proso 50 K, oves 27.30 K, ajda 50 K, fižol 96 do 120 K, grašica 180 do 200 K, leča 200 K, proseno pšeno 92 do 115 K, pšenični zdrob 78 K, koruzni zdrob 78 do 4 K, ržena moka 47 K, pšenična moka št. 0 76 do 80 K, št. 4 65 do 70 K, št. 6 (črna) 47 do 58 K (100 kg). Jajca komad 14 do 15 v, krompir 28 do 32 v 1 kg, mleko 28 do 34 v liter. — Cena goveji živini je zopet poskočila.

* **Zopetno velikansko zvišanje cen na dunajskem svinjskem sejmu.** Na zadnji svinjski sejm na Dunaju se je spravilo čez 200 mastnih in ravno toliko mladih svinj manj, kakor v prejšnjem tednu. Prignanih je bilo zavsem 6374 svinj. Ker je bilo očitno, da to majhno število na sejm prignanih svinj ne bo zadostovalo potrebam dunajskega prebivalstva in da se vsled tega zabrani nadaljno zvišanje cen, zajedno pa nihče na zapade globam zaradi navijanja cen, so se kupci in prodajalci zedinili za najvišjo ceno 475 K za 100 kg žive teže za mastne svinje. Te dogovorjene najvišje cene so se tudi držali. Svinjske cene so torej v enem tednu zopet poskočile za celih 35 K za 100 kg žive teže. Te cene so veljale samo za sejem dne 14. septembra.

* **Žetvene komisije.** Važnost in pomen žetvenih komisij se je začela prav upoštevati še le sedaj, ko je že večina moških pod orožjem. Žetvene komisije imajo izredno važno nalogo, da nadzirajo spravljjanje žetve in sploh vseh poljskih pridelkov, poljska dela in posebno sejanje žita. Dolžnost vsakega člana žetvene komisije je, da pomaga dejanski in z nasvetom, z delom, živino in z drugimi pripomočki, da se v njegovem delokrogu vse potrebno delo opravi in družine v-poklicanih posestnikov ne trpijo prevelike škode. Žetvene komisije bi naj imele, če le mogoče, vsak teden enkrat svoje seje, kjer bi se potrebno posvetovalo in delo razdelilo. Najbolje je, ako si člani komisije razdelijo delokrog v občini. Predsednik komisije, oziroma župan, naj stalno poroča glavarstvu o delovanju komisije. Ako posamezni člani res vneto delujejo in so sosesčini povsod na pomoč v dejanju in z nasveti, je lahko mogoče, da se doseže za nje vsaj začasna oprostitev od črnovojniške službe. Tozadevne prošnje, ki jih vloži občina ali žetvena komisija, se morajo dobro utemeljiti in vpslati okr. glavarstvu.

* **Cena za napolico (soršico).** C. kr. ministrstvo za notranje zadeve je z odlokom z dne 4. septembra določilo za soršico isto ceno, kakor je določena za rž, to je 28 K za 100 kg. Soršica, ki je istotako, kakor drugo žito, zaplenjena v prid države, se sme prodajati samo komisijonarjem zavoda za promet z žitom ob času vojne. Cena 28 K — se razume za soršico, postavljeno na bližnjo železniško postajo, oziroma mlino.

* **Promet s semenskim žitom.** C. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru razglasa: Več kmetijskih korporacij in prizadetih oseb je povprašalo c. kr. ministrstvo za poljedelstvo, ali je mnogokrat potrebna in jako koristna izmenjava semenskega žita med poljedelci z ozirom na cesarski ukaz z dne 21. junija 1915, drž. zak. št. 167 in odloka z dne 22. julija 1915, drž. zak. št. 204, dopustna ali ne. Z odlokom z dne 12. avgusta 1915, št. 35199, je c. kr. ministrstvo za poljedelstvo naznanilo, da ni proti navedeni izmenjavi nikakega zadržka, ako se jamči, da se izmenjava izstini le med množinami žita, katere odmeri oblastvo v smislu § 3. točke II b. cesarskega ukaza z dne 21. junija 1915, drž. zak. št. 157, posameznim kmetovalcem za setev. — Semensko žito se torej med posestniki lahko zamenja.

* **Potrdilo o semenih.** Uradna „Wiener Ztg.“ objavlja razglas poljedelskega ministrstva o potrdilu priznane množine semen. Na Stajerskem, Solnograškem, Kranjskem, Tirolskem, Češkem, v Šleziji in v Galiciji izstavljajo o semenskem žitu potrdila žetvene komisije (odseki za semensko žito).

* **Prodaja vojaških konj.** C. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru razglasa: Glasom odloka c. kr. namestništva v Gradcu z dne 23. avgusta 1915, št. 1520-II, ki je nastanjen v št. 36 z l. 1915 v naredbenem listu c. kr. Stajerskega namestništva, se odprodajajo v c. in kr. konjskih bolnišnicah v izločitev priselci za vojno službo nesposobni konji le kmetovalcem in na Stajerskem le potom c. kr. kmetijske družbe v Gradcu. Vse zahteve in želje glede prepusitve takšnih konj je torej naznaniti navedeni kmetijski družbi.

* **Plovba na Dravi ustavljena.** Vsled grafinje jeza pri Fali bo ustavljena plovba na Dravi od 16. oktobra do konca novembra t. l.

Vojnih ujetnikov se ne oddaje več na delo. Uradno se poroča, da je oddaja vojnih ujetnikov za dela vseh vrst ustavljena. Kedaj se bodo vojni ujetniki zopet oddajali na delo, se bo pravočasno razglasilo. Radi tega so vse prošnje, ki se sedaj vlagajo v tem oziru, brezpredmetne. Omenja se, da se rokodelcev-ujetnikov tudi pozneje na noben način ne bo oddajalo.

* **Kaj je s perocidom?** Dobili smo glede tega važnega vinogradniškega vprašanja še naslednje dopise: Sv. Anton v Slov. gor.: Brali smo v „Slovenskem Gospodarju“ različne sodbe o perocidu. Ker je naš kraj v Slovenskih goricah pač najbolj vinoroden, zato tudi mi pošljemo svojo sodbo o perocidu.

Kako se je obnesel? Slabo, zelo slabo! Nekateri letos niso nič škropili, niso dobili galice, nekateri pa s perocidom in danes imajo oboji enako popolnoma suhe gorice, nekateri, ki so škropili s perocidom, celo bolj suhe. In enoglasna sodba je: perocid je za nič! Bog varuj, da bi kdo vinogradniku kaj o njem govoril. Lepe so pa gorice onih, ki so škropili z galico; mnogo vinogradov je uničenih po grozdnih plesnobi in tudi žveplanje ni mnogo pomagalo. Dež in toča sta pa največ kriva, da pri nas letos trgateg ne bo tak, kakor je obljubljal vinograd v spomladi, ko je vse čudovito lepo cvetelo. Veliko je letos pri nas jabolka, a kaj ko ni kupcev, ki bi jih spravili dalje. — Sv. Barbara v Halozah (Okič): Tukajšnji vinogradniki pravijo, da je perocid druga strupena rosa za vinograde. Kjer so s tem prahom škropili, je vse uničeno. — Sv. Jakob v Slov. gor.: Pri nas je malo posestnikov rabilo perocid. Kolikor sem dognal, se je le petero vinogradnikov s perocidom uspešno borilo zoper peronosporo, med tem, ko drugi močno obžalujejo, da so rabili to sredstvo. Zdi se mi, da je treba, da strokovnjaki celo zadevo dobro proučijo in vinogradnikom natanko obrazložijo, kako je treba postopati s perocidom. Ker prihodnje leto skoro gotovo ne bo bakrene galice, je nujno potrebno, da se vlada in vsi merodajni činitelji: deželni odbor, kmetijska družba, gospodarske zadruge, okrajni zastopi in občine resno pobrigajo za sredstvo, s katerim bi se vinogradniki uspešno borili zoper peronosporo. — Senik pri Ormožu: Naznanjam, da sem dal za perocid 28 K, ta denar sem popolnoma izvrget, ker mi je peronospora vso gorico popolnoma uničila. Po mojem prepričanju perocid ni za zlahtne trte, za izabelo in za šmarnico še že je za silo, ker teh trtnih vrst peronospora tako močno ne poškoduje. V prihodnje prosimo galico. Vinogradniki, kateri smo letos s perocidom škropili, imamo vsi čisto suhe vinograde in ako se galica ne bo dobila, s perocidom pa svojega vinograda nikoli več ne bom škropil, ker je škoda za denar in tudi za delo. — Haloze (Sv. Barbara): Naznanjam, da se je perocid zelo slabo obnesel. Vse se je zažgalo po njem. Kdor je s to grdobno škropil, ima popolnoma suho trsje: tudi mene je zadela ta nesreča. — (V prihodnji številki bomo objavili strokovnjaški spis o perocidu iz peresa g. šolskega ravnatelja A. Kosi-ja iz Središča, ki je sam vinogradnik in je letos natanko proučeval škropljenje s perocidom. Uredništvo.)

Dobava otrobov. Z ministrsko odredbo z dne 11. avgusta se je na Dunaju ustanovil pri poljedelskem ministrstvu osrednji urad za promet z otrobami in drugimi krmili. V Gradcu se je pri cesarskem namestništvu istočasno ustanovila posredovalnica, ki ima nalogo, da otrobe, ki se doma dobio od odkupljenega žita ali dovažajo iz drugih dežel v Stajersko, enakomerno razdeli. Pozneje se bo graška posredovalnica pečala tudi z porazdelitvijo drugih krmil. Po stanju dne 12. septembra se bodo zaloge otrobov po vseh mlinih na Stajerskem zapisovale. Mlini morajo svoje zaloge otrobov po doposlanih dopisnicah naznaniti cesarskemu namestništvu. Živinorejci, ki bodo potrebovali otrobe, naj svoje zahteve naznanijo županstvu, katero mora naročila zbrati in jih odposlati politični oblasti. Za naročila otrobov se bodo izdale posebne izkaznice. Kmetovalec bo moral pri občini oddati belo izkaznico, drugo zeleno pa shraniti in jo rabiti, da se izkaže pri mlinu, kjer bo dobil otrobe. Izkaznice bo imel na razpolago občinski urad. Kmetovalec sme prosto uporabiti otrobe od njemu pristojnega žita, imel pa bo tudi pravico do polovice otrobov od žita, ki ga vojno-žitno-prometni zavod pri njem odkupi. Cena za otrobe znaša v mlinu 17 K 20 vin., ako pa mlinar otrobe sam dostavi 17 K 70 v. Vreče more kmetovalec sam dostaviti. Pri tej odredbi pridejo v poštev samo pšenični in rženi otrobi. Tudi oni, ki niso prodali žita vojništvu zavodu, se lahko zglasijo pri občini za otrobe.

Izvažanje jaje. Po nekaterih okrajih, posebno po ptuškem okraju, širijo nekateri ljudje vest, da je izvažanje jaje prepovedano. Toda ta vest ne odgovarja resnici. Jajca se smejo prodajati po celi Avstriji, pod gotovimi pogoji tudi v Nemčiji in Švici. V Avstriji pa je promet popolnoma prost. Okrajna glavarstva in občine pač lahko nastavijo najvišje cene — proti katerim je pritožba na namestništvo — prometa pa ne morejo in ne smejo ovirati.

Česplje se drže dolgo. Obiraj česplje v suhem vremenu s pečli vred in razpoložijo jih v suhi nezakurjeni sobi po slam. Tam naj leže tri tedne. Nato vložijo česplje v suh in čist sodček ali kamnito dežo, med nje natrosijo toliko otrobov, da se ne dotikajo česplje ena druge, zaveže sod z mehurjem ali s pergamentom in shrani na suhem prostoru. O Božiču odpravi sodček, vzemi kolikor hočeš čespljev ven, operi jih in položi na sito, sito pa drži na soparu. Česplje, ki ovanejo v sodu, se napijejo para in so po obliki in okusu, kakor bi bile ravno odtrgane.

Klobuki se podražijo. Zveza avstrijskih tovarnarjev za izdelovanje klobukov je sklenila, da podraži za sedaj klobuke za 10 do 20 odstotkov. Podražjenje stopi takoj v veljavo.

Steklo se podražilo. Zveza avstrijskih steklarjev na Dunaju javlja, da zviša cene za steklo za 20 odstotkov. Zvišanje cen utemeljuje s tem, ker so cene za sirovine v zadnjem času zelo poskočile in ker zahteva tudi tovarniško delavstvo vedno večjo plačo.

Trinajst dihurjev je že ujel srečen lovec Janez Burger iz Smihela št. 5 pri Novem Mestu na

Kranjskem, in sicer v času od Velike noči, ter tako obvaroval okolico pred večjimi napadi na perutnino. Lov na dihurje je pa tudi zanimiv. Kdor se hoče poučiti, naj se potruži k Burgerju, ki mu bo rade volje obrazložil ter mu celo pokazal večje gnezdo dihurjev. Značilno je dejstvo, da se je ujel lansko leto nek dihur v nogo, a se je odrgal, pustivši eno nogo v pasti. Ni ga bilo več videti. Toda dihur ni poginil, ker se je letos zopet ujel, in sicer brez četrte noge. Govori se, da je tudi več dihurjev z dvema nogama, ki tudi znajo prav spretno ropati piške in kokoši.

Pogrešane družine s Primorskega. Kje so begunci iz Bovca: Ivan Komac, hišna številka 199, in Terezija Volarič, Idrsko, hišna številka 94 (pri Kobariču). Odkar je začela vojna z Lohom, ne vem, kje so moji starši. Naslov za odgovore: Justina Bizjak, Gladbeck 1. W., Theodorstrasse Nr. 37, 2. St., Nemčija. — Družina Antona Mariniča iz Krasnega št. 21, p. Kojko v Brdih, Primorsko. Po izbruhu vojne z Italijo se ni več o njih, kje da se nahajajo. Odgovor sinu: Franc Marinič, domobranski pešpolk št. 27, črnovojniški stražni pol-bataljon, 2. stotinja, Maribor, Elizabetna cesta št. 16. — Kje je moja mati Marija Fratina, oče Ivan Fratina, otroci: Antonija, Marija in Anton Fratina, doma iz občine Kred, okraj Tolmina. Odgovor na: Anton Fratina, 12. super-bataljon, Gynlafshervar, Ogrsko.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali gg.: župnik Martin Meško 10 K (mesto venca na grob t. g. kanonika Jak. Kavčiča), dekan Henrik Verk 10 K, kaplan Ferd. Žgank 10 K, župnik Josip Lassbacher 20 K, kaplan Anton Bukošek 20 K. Bog plači! Opomba. Na različna vprašanja naznanja predsedništvo, da bo dijaška kuhinja v Mariboru redno delovala tudi v bodočem šolskem letu. Zato prosimo vse podpornike in prijatelje, da nam ostanejo vedno zvesti!

Dopisi.

Maribor. Umrl je dne 15. septembra pri Sv. Barbari niže Maribora zdravnik in posestnik Feliks Ferk. Pogreb se vrši v petek dne 17. sept. ob 3. uri popoldne pri Sv. Barbari niže Maribora. Vrlemu rodoljubu, prijatelju slovenske mladine, svečila večna luč!

Maribor. Uslužbenec južne železnice, Matija Strajnc, je bil premeščen iz Trsta v Maribor. V Maribor je prišel dne 6. septembra. Dne 9. septembra zjutraj je pa tako opasno zbolel, da je že naslednjo noč v svojem stanovanju v Mlinski ulici št. 7 umrl. Pri raztelesenju njegovega trupla se je dognalo, da je Strajnc umrl na kolero. Zdravstvena oblast je potrebno ukrenila, da se zabrani razširjenje kolere v Mariboru.

Maribor. Mesnemu magistratu v Mariboru je došla ponudba županstva v Krapini za ugodno dobavo čespljev, ki so v okolici Krapine letos posebno bogato obrodile.

Sv. Peter pri Mariboru. Odlikovan je s srebrno kolajno II. razreda četovodja-ognjčar pri strojni puški Franc Kirar. Zaslužil si je to odlikovanje pri Cernelici v Galiciji, kjer je oddal čez 2000 strel na sovražnika. Dne 1. septembra mu je kolajno pripel na prsi sam divizionar na južnem bojišču. — Na tem bojišču sta padla Peter Gornik iz Celestrine in Alojzij Tršavec, kmet v Metavi. — Iz ruskega ujetništva sta se oglasila Matija Knuplež iz Trčove in Henrik Simerl iz Malečnika. — Martin Korošec iz Metave pa je ranjen na nogi in ujet v Italiji. Noben den pa ni pisal, kje da je. — Skorci nam delajo spet že prav občutno škodo v vinogradih. Po tisoče jih prileti nad grozdje. Kar ne pogoltno, pa načne in pa izpka, da se jagoda izcedi. Za vinograde je škorec škodljivci in bi bilo prav, da bi se smel zatirati še vsaj sedaj v jeseni. Pri nas je škorec tudi v spomladi jako malo. Zato niso nam nikakor v toliko korist, da bi jim morali v jeseni dajati dobro jesti in piti.

Sv. Jurij ob Pesnici. Med tukajšnjimi stražniki ruskih vojnih ujetnikov se poleg drugih naših Primorcev nahaja tudi kmet Gašperin, doma v Desklah pri Plavah, kjer so se vršili pred tedni srđiti boji. Kakor drugi prebivalci, je tudi njegova družina morala zapustiti svoj dom ter je prišla za očetom tu semkaj. Toda žalostno svidenje: zapored sta mu v 2 tednih umrla osemletni sin ter dvainpolletna hčerka. Ko so še bili namreč doma in so otroci bili vsi na vrtu, je ob njih eksplodirala laška granata, ki je dečka Adolfa skoro čisto zasula in poškodovala, pa je tudi ostale otroke tako pretresla in prestrašila, da je deklica vsled tega umrla, drugim pa se še sedaj pozna prestani strah. Tako krije tudi naše pokopališče že nedolžne žrtve za domovino. Dal Bog, da bi ne bile zaman! — V nedeljo, dne 12. t. m., se je po vlč. g. patru Filipu iz Maribora pri nas vpeljal 3. red sv. Frančiška, od katerega pričakujemo v prihodnosti obilo blagoslova za celo župnijo. — Izmed 49 mož, ki so šli k zadnjim prebiranjem, jih od nas le 5 niso potrdili.

St. Lenart v Slov. goricah. Tukajšnji c. kr. davčni urad sprejema predloge za vojno zavarovanje vsak dan med uradnimi urami. Obenem preskrbi tukajšnji davčni urad tudi dopisovanje z vojnimi ujetniki ter tudi poizveduje za tistimi, ki se še dalj časa pogrešajo. Za tako posredovanje pa je urad na razpolago samo ob nedeljah dopoldne.

Silvniča pri Mariboru. Naš občinski odbor je izročil zaslužnemu nadučitelju g. Pestevšku diplomsko častnega občanstva tukajšnje občine. Odlikovanec si to odlikovanje res v polni meri zasluži. G. Pestevšek je izborni ljudski učitelj. Na stolnihhvaležnih župljanov mu častita in mu želi, da bi še dolga leta vneto podučeval našo mladino v verskem in narodnem duhu. Naše ljudstvo ve ceniti učitelje, ki spoštujejo mišljenje ljudstva in so mu povsod na roko z dobrimi nauki in nasveti. Novemu častnemu občanu še na mnoga leta!

Središče. „Kdo bi zmiraj tužen bil? To ne more biti“, poje narodna pesem, poje tudi za sedanje tužne čase. Tako so središča dekleta dne 5. septembra obrnila nekoliko svoje misli od pretresljivih dogodkov vojne in se ob petletnici Dekliške Zveze zamislile, kako je bilo nekdanj, kako je bilo sem od ustanovitve. Predpoldan nam je č. g. kaplan govoril v cerkvi po besedah sv. Pavla: „Delajmo dobro in se nikar ne utrudimo!“ o gorečnosti v dobrem. Med sv. mašo smo gledali sestrsko zvezo naših članic pri obhajilni mizi. Pri popoldanskem, lepo obiskanim zborovanju smo z zanimanjem poslušali dialog, ki je jasno in točno opisal poslušalcem namen Dekliške Zveze. Čast pisateljici! Vse je nato strmelno nad zgovornostjo slavnostnega govornika gimnazijca Jakoba Aleksiča. Njegova živa beseda je gnila srea. Podgorelec Terezija, domačinka, je kazala s svojo prepričevalno besedo na potrebo Dekliške Zveze. Od Svetinje je prinesla pozdrave Vrazova in priporočala sestrsko edinost, od Velike Nedelje pa Bezjakova, ki je svari la pred strahom pred ljudmi. Govore je zelo lepo zaključila pesem „Zvezna“. Č. g. duhovni voditelj je v svojem govoru peljal svojo duhovno četo pod zastavo presv. Srca in zborovanje se je zaključilo v mišnem prizoru s posvetitvijo presv. Srcu Jezusovemu. Nabralo se je kot dar abstinencnega dne 40 K za oslepele volake. Mladenke! Dobro ste začele, dobro delovale že pet let. A niste še dospele do svojega vzvišenega cilja. Zato pa roke in srca k Zvezi zdaj in naprej. Nikar torej ne opuščajte mesečnih sestankov! Dne 3. oktobra na svikenje! Delajmo torej in se nikar ne utrudimo!

Sv. Lovrenc na Drav. polju. Že precejšno število izmed naših mož in mladeničev je padlo na bojišču. Najmlajši izmed njih je mladenič Stefan Pernat iz G. Pleter, „star šele 18 let“. Začetkom junija je odšel na severno bojišče, 8. avgusta je zadnjikrat pisal, koem avgusta pa so dobili stariši od polka nazaj njegov zapisnik in nekoliko denarja ter poročilo, da je mrtev. Kje in kdaj je umrl, se žalobog še ni naznanilo. Bil je tih, pridlen mladenič, ki je obetal postati enkrat vzoren mož. Božja prevdnost ga je preselila iz doline solz v deželo večnega miru. V neznanji zemlji počivajo tvoji ostanki, a tvoja duša se raduje v Bogu!

Rogatec. V nedeljo dne 29. avgusta so zapeli rogaški zvonovi svojo žalostno pesem, naznanjajoč, da je na severnem bojišču dne 9. avgusta izdihnil svojo blago dušo za svojo domovino zadel od sovražne kroglice vrl mladenič Franc Plavčat iz Brezovca, star šele komaj 19 let. Odlikovan je bil že z hrabrostno svetinjo. Rajni je bil uti Marijine družbe in Brajnega društva, kateremu je posvetil marsikatero uro s tem, da je rad prebiral dobre knjige in časopise. Skoraj bi ne našel knjige, katere ne bi bil prebral, kar jih je bilo tačas v Bralnem društvu. Njegovim žalostnim starišem naše sožalje. A tebi, naš nepozabni, ki si šel v cvetu svoje mladosti v smrt za našega cesarja in domovino, kličemo: Naj te rahlo tuja zemlja krije, spavaj, dragi Franček sladko, luč nebeska naj ti sije, mir in pokoj naj ti bo. Naj ti, o dragi, truplo tvoje mirno v grobu tam počiva, duša pa na mile prošnje naše naj nebesko radost žviha!

Pilštanj. Iz Rusije je prišla dne 5. t. m. tužna vest, da je naš dragi Ivan Gubenšek, posestnik in gostilničar na Pilštanju, preminul v Moskvi. Komaj v 27. letu svoje starosti, že se je moral ločiti od svoje drage mu žene Julke, roj. Vrečko. Med tem časom, ko je že bil on davno v ruskem ujetništvu, mu je doma umrla njegova mati, ki ga je že na zadnjo uro klicala, a ni prišel! Ob obelnicu njegove poroke mu je porodila žena doma sinčka Ivana, ki pa ne bo nikdar videl in poznal svojega ata. Pokojni je bil ranjen v ramo leve roke in sicer že prvi dan ljutega boja s nasprotnikom, dne 26. avg. 1914 ter tudi ujet. Pisal je iz vojnega ujetništva edino le enkrat, in sicer 2 pismi: eno ženi, a drugo starišem žene. Ko je odhajal od doma, je bilo slovo izvanredno težko. Meni da je res čutil svojo smrt že pri odhodu. Tako blagi nam, počivaj in spavaj mirno, sladko! Bodi ti tuja zemlja lahka! Mi te pa ohranimo vedno v spominu in tolažili bomo tvojo zapuščenost ženo, da bo lažje prenašala to hudo bol in bridko izgubo!

Loče. Tukajšnji mesar in gostilničar Henrik Wallard je bil radi navijanja cen kaznovan od okrajnega sodišča v Konjicah z denarno globo 40 kron ali 4 dni zavora, ker je prodajal mesca junija t. l. kilogram govejega mesa po 3 K 60 v in kilogram ovčjega mesa po 3 K. Celjsko okrajno kot prizivno sodišče je potrdilo razsodbo.

Konjice. V zadnjem času smo dobili še precej dober ukaz za omejitev alkoholizma. Bili smo radovedni, kakšen bo kaj uspeh in če se bodo odredbe tudi natančno izpolnjevale. Tozadevno smo pogledali nekoliko za kulise. Kaj smo tam videli, nas nikakor ni presenetilo. Kaj pomagajo namreč odredbe, če se ne nadzorujejo in ne izpolnjujejo. Ljudstvo in gostilničarji si znajo kljub temu pomagati iz zadrege, in stvar je zopet pri starem. Odredba, da se pijancem iz navade, pijanim osebam, beračem itd. ne sme več oddajati žganih ali opojnih pijač, je samo na papirju. Javno na trgu najdeš ležati take prikazni. Ali je to v smislu ukaza? Za tisti čas pa, ko ne dobijo žganja, si ga pa priskrbijo prej.

St. Jurij ob juž. žel. Tukajšnje občine, kmetijska podružnica in podružnica avstrijskega Rudečega križa prirede skupno prihodnjo nedeljo, dne 19. septembra, ob 3. uri popoldne, na prostoru pred ljudsko šolo, v slučaju slabega vremena pa v telovadnici, veliko ljudsko slavnost „v znamenju zlatega klasa.“ Na vsopredju je: govori strokovnjakov, petje, srečolov in prodajanje znakov „zlatega klasa.“ Čisti dobiček v prid avstrijskemu

Rudečemu križu. Za dobitke srečolova se omenjeni odbori tople priporočajo, dobitki in darovi se naj pošljejo na naslov: C. g. Josip Kavčič, kaplan, Sv. Jurij ob juž. žel.

* **Galicijska Tuka.** Je dne 19. sept. t. l. nagle smrti umrl Jožef Cokan, posestnik na Pernovem. Omenjenega dne je pomagal na Zavrhu pri Potočniku; ko je zvečer hotel iti k počitku na kozolec in v ta namen stopal po lestvi navzgor, se je na 3 klinu naenkrat zasukal in padel z veliko močjo na tla; padel je na obraz in bil pri priči mrtve. Najbrž ga je zadela kap. Bog mu daj večni mir!

* **Celje.** Učitelj meščanske šole in nadporočnik v rezervi, Franc Stindl, je odlikovan z vojaškim zaslužnim križcem z vojnim okrasom.

* **Celje.** Iz Ljubljane se nam poroča, da je v tamošnji vojaški bolnišnici umrl infanterist Jernej Topolovšek, doma od Sv. Kristofa.

* **Zagrad pri Celju.** Iz vsake vasi in iz vsakega se tako oddaljenega kraja se kado oglaš v cenj. „Slov. Gospodarju“, samo iz našega Zagrada ni nič, kakor da bi nas Zagradčanov na svetu ne bilo. Čeprav mala vasica, pa smo tudi pod zmagojuče avstrijske zastave poslali 48 fantov in mož 1. 1914-1915. Nekaj se jih je vrnilo ranjenih domov, drugi so se hrabro borili v Galiciji in sedaj na jugu. Da manjka delavnih moči tudi pri nas, je samoobsebi umevno. Zato pa smo se dekleta in sploh ženske kar „pobratile“ s koso in sekuro. Večkrat se nam kdo nasmeji in pravi: „Glej, glej, kako ji odreže!“ Ves ta trud pa nam sladi misel, da delamo za domovino, za dom, za drage, ki so odšli na bojišče, ker me ne moremo tja, kjer stoje nasproti sovragu ramo ob ramo kakor stena naši dragi očete, ljubi bratci, zato nam je sveta dolžnost, zastaviti vse moči, da ne zanemarjamo domače grude, ki bo sedaj takorekoč odkupljena s krvjo slovenskih junakov. Vstraino delati in goreče moliti za končno zmago, to naj nam bo edino potrebno. Pozdrave vsem Zagradčanom na bojišče in v bolnišnice pošiljajo Zagradčanke.

* **Savinjska dolina.** Slaba letina se kaže: vsled preoblike mokrote je začel krompir močno gniti, uničujejo pa ga tudi drugi škodljivci: miši, krlice, mramorji izredno močno. Fižol gnije in je tudi močno prizadet od smoda (rje).

* **Braslovce.** Dne 10. t. m. je umrla soproga tukajšnjega veleposestnika Antona Plaskan, gospa M. Plaskan v 71. letu svoje starosti.

* **Rajhenburg ob Savi.** Za cerkvem shod pri lurski Mariji v Rajhenburgu se jako zanimajo verniki med Savo in Sotlo. Obeta se lepa slovesnost. Napovedanih je več procesij. Mnogo duhovnikov je obljubilo sodelovati pri pobožnosti. Svečanosti se bodo vršile ob šestih zjutraj, ob pol devetih, ob desetih in ob pol enih. Ves čas bo izpostavljeno Najsvetejše. Tudi spovedovalo se bo celo dopoldne. Vse sv. maše se bodo služile za žive in rajne vojake. Verniki, le potecite v nedeljo k lurski Mariji, da vam ona varuje presvetlega cesarja, našo domovino, naše vojake, da izprosi zmago našemu orožju in zopetni mir. Zato k Mariji v — Slovenski Lurd!

* **Brežice ob Savi.** Dne 22. avgusta t. l. se je vršila ob priliki rojstnega dneva našega cesarja v prostorih grof Attems-ovega gradu velika, obče pristopna, vojno-oskrbovalna slavnost, katere čisti donesek je namenjen v enakih delih vojno-oskrbovalnega zavodu, zaostalem padlih brežiškega političnega okraja in ranjencem tukajšnje rezervne bolnišnice Karansebes. Ze iz sestave slavnostnega odbora, kojega vodstvo sta imela v rokah izkušena gospoda dr. Viktor Neuwrth, uradni vodja c. kr. okrajnega glavarstva Brežice, in dr. Julij Kemeny, c. in kr. polk. zdravnik ter poveljnik tukajšnje rezervne bolnišnice, je bilo razvideti, da se je nameravalo zasnovati slavnost na najširši podlagi in pritegniti k sodelovanju vse slove civilnega prebivalstva in vojaštva. Ta namera se je toliko v polni meri izpolnila, ker je bila slavnost kljub slabemu vremenu jako dobro obiskana in je presegel znatni uspeh vsa pričakovanja. Dolžnost je torej, tem potom iskreno se zahvaliti vsem damam in gospodom, ki so pripomogli k dobremu uspehu slavnosti; pozabiti pa tudi ne smemo mnogobrojnih daril, ki imajo velik delež pri lepem uspehu. Posebna zahvala pa gre c. in kr. vojaški upravi, ki je omogočila sodelovanje vojaške godbe. Pri sklepnem računu od dne 1. septembra je znašal čisti dobiček okroglo 1500 K, za Brežice gotovo lepa svota.

* **Luče v Savinjski dolini.** V svarilo vsem tistim, ki se čutijo popolnoma varne v teh strašnih časih. Nemila smrt se utihotapi tudi v najzadnji kotič ter razdira še tako srečne družine. Dne 8. t. m. je po kratki, a zelo mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, za vedno zatisnil oči Viktor Dežman, p. d. Suhčev, v Lučah, v najlepšem cvetju svoje mladosti, star 18 let. Bil je popolnoma nepokvarjenega življenja in zelo vnet bralec „Slovenskega Gospodarja.“ Umrl je bil obenem prodajalec tega lista. Torej naj se nikdo varnega ne čuti. Razveseljevanje in pijančevanje je treba dajati na stran. Sedaj so časi žalovanja, trpljenja in pravega spoznanja tistega, ki nas tepe z zasluženim šibo blojjo. Vojske, kuge in lakote — reši nas, o Gospod!

* **Luče.** Čez eno leto smo že pogrešali Alojzija Poljanška, p. d. Navgrov, desetnika pri 87. pešpolku, in smo ga z raznimi pismi iskali. Pa vse zaman. Pred kratkim pa je vendar prišlo uradno potrdilo, da je Alojzij Poljanšek na srbskem bojišču padel. Rojen je bil Poljanšek leta 1888, poklican je bil ko sprvega pod orožje. Najprvo je bil od srbske krogle čez roko prestreljen in ko je rana v bolnišnici zacelila, je šel

zopet na bojišče. Dne 14. novembra 1914 ga je zadela smrtonosna krogla. Pokopan je bil v kraju Martino-vac. Radi svoje hrabrosti pred sovražnikom je bil dvakrat odlikovan. Rajni je bil zvest pristaš naše kmečke stranke, ud pevskega zbora, požarne brambe ter izobraževalnega društva. Bil je tudi večletni naročnik „Sl. Gosp.“ ter zelo priljubljen, vse ga je spoštovalo in rado imelo. Tako je storil naš Alojzij častno smrti za cesarja in domovino. Naj mu Bog da večni mir v tuji zemlji in večna luč naj mu sveti! Bratom in sestri naše sožalje! Imejte zaupanje v Boga, da se združijo vsi zopet enkrat tam nad zvezdami v svetih nebesih!

* **St. Janž na Vinski gori.** Kakor pač marsikje drugod, je padlo tudi iz naše fare nekaj mož in fantov za ljubljeno domovino. Med temi je vrl posestnik Bernard Kroflič, ki ostavlja žalostno ženo in troje otrok v najnežnejši starosti. Da je bil mož pravi junak, pač svedoči pismo, ki ga je dobila žena od vojaškega poveljstva in ki se glasi: Cenjena gospa Frančiška Kroflič v St. Janžu na Vinski gori. Odgovarjajoč na Vaš dopis z dne 13. avgusta, Vam javljam žalostno poročilo, da je padel Vaš mož, Bernard Kroflič, dne 8. julija 1915 kot pravi junak na polju šlave. Natančnejših podatkov Vam ne morem povedati, ker je bil Vaš mož prestavljen k nekemu drugemu oddelku, ki mi je naznanil, da je imenovan od sovražne krogle smrtno zadet streljaval v prepad in se njegovega trupla nikakor ne more dobiti. Da pa je padel kot pravi junak, ki se je boril za domovino, kaže okolnost, da je bil kraj bitke skoraj nepristopen Cellonkofel, zapadno od Plöcken-sedla na Tirolskem. Vsemočnejši naj tolaži Vas in otroke Vaše ter Vam daj moč prenašati vso to hučo bol. Vrl junak, počivaj mirno v tuji zemlji!

* **Ribnica na Pohorju.** Priminul je dne 5. sept. v Janževem Vrhu tamošnji posestnik Jožef Grubelnik p. d. Velkar, iz poprejšnjih let znan kot vrl narodnjak, večletni bivši občinski odbornik, župan, ud krajnega šolskega sveta itd., a že 12 let zadet od mrtvouda, da ni mogel več govoriti in se gibati. Bil je svoje dni mož na svojem mestu in vrl katoličan. N. v m. p.!

Zadnja poročila došla v četrtek, 16. sept. Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Uradno se razglašja:

Dunaj, 15. septembra.

Rusko bojišče.

Ob besarabski meji so odbile naše čete ruski napad.

Ob Dnjestrju in pred našimi postojankami izhodno od Buczacza vlada mir. Na vseh ostalih delih naše gališke in volhynijske bojne črte je prišlo zopet do hudih, za sovražnika brezuspešnih bojev. Severo-izhodno od Dubna nam je sovražnik kot plen prepustil 6 častnikov in 800 mož ujetih in 3 strojne puške. Ogrski armadni in domobranski bataljon ter otočanski pešpolk št. 79 so tukaj pod spretnim vodstvom odločnih poveljnikov izkazali zopet velike čine junaštva.

Na gozdovnatem in močvirnatem ozemlju rek Pripeta in Styra je naša kavalerija v zadnjih dneh zapodila v beg številne sovražne kavalerijske oddelke.

Naše čete, ki se borijo na Litvanskem, so dosegle v zvezi z našimi zavezniškimi četami reko Szezar.

Italijansko bojišče.

Na tirolskem obmejnem ozemlju so se tudi včeraj nadaljevali navadni topovski boji.

Izhodno od prelaza Ladinut so naše čete napadale in so zavzele sovražne postojanke na gori Findenig-Kofel in na grebenu južnoizhodno od te obmejne gore.

Naj primorski bojni črti je obstreljevala sovražna artilerija s pomnoženo srditostjo naše postojanke od Javorčeka notri do tolminskega območja. Sovražni napadi na Javorček in na ozemlje Vršiča so bili odbiti. Istotako so se izjalovili običajni sovražni poskusi, približati se ozemlju Dberdoba.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo

Berolin, 15. septembra.

Severo-izhodno bojišče.

Armadska skupina maršala plem.

Hindenburga. Ob območju zahodno od Dvinska divja boj. Pri mestu Soloki (južno-zahodno od mesta Dvinsk) je bila sovražna kavalerija premagana. Ob reki Viliji, severoizhodno in severozahodno od Vilne, so bili sovražni protinapadi odbiti. Izhodno od in Grodna so naše čete v napadanjju prodirale dalje naprej. Južno od Njemena so čete na nekaterih mestih dosegle reko Szezar. Ujetih je okrog 900 Rusov.

Armadska skupina maršala bav. princa Leopolda. Sovražnika so čete te armade vrgle čez reko Szezar.

Armadska skupina maršala plem. Mackensena. Zasedovanje sovražnika proti Pinsku se nadaljuje. Število ujetnikov zopet nad 700.

Južno-izhodno bojišče.

Nemške čete so sovražne napade krvavo odbile.

Bolgarija pred odločitvijo.

Sofija, 14. septembra.

„Agence Telegraphique Bulgare“ poroča: Zastopniki četverospornih velevladi so danes dopoldne obiskali vsak za se bolgarskega ministrskega predsednika in so mu izročili izpopolnjena poročila svojih vlad. O vsebini teh poročil se čuva najstrožja tajnost.

Lozengrad — bolgarski.

Po poročilu bolgarskega lista „Utro“ je prešlo po novi bolgarsko-turški pogodbi tudi mesto Lozengrad (Kirkilise), slovito po krvavi bitki med Bolgari in Turki leta 1912, v bolgarsko posest. Lozengrad leži izhodno od Odrina, ki pa ostane turški.

Slovesna izročitev turškega ozemlja Bolgariji se izvrši v nedeljo, dne 19. septembra. Vsa Bolgarija bo ta dan v zastavah.

Essad-paša v boju s Črnogorci.

Listu „Giornale d'Italia“ se poroča iz Sladra: Essad-paša, ki ima obilo topov in strojnih pušk, se pripravlja, da zasede deželo Miriditov. Imel je že boje z Miriditi, katere namerava popolnoma uzugafi.

Tudi je že odzvel Črnogorem mesto Les, kjer je postavil za upravitelja svojega zvestega pristaša Malik-bega. Zdi se, da namerava Essad-paša pregnati Črnogorce iz Albanije in postati sam vrhovni poglavar v Albaniji.

* **Zepni koledar za slovensko vojske za leto 1916** je izdala tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Koledar sega od 1. sept. 1915 do konca leta 1916 in obsega prav zanimive članke in spise, ki jih ne bodo rabili samo vojaki, ampak tudi njih domači. Koledar krasi slika cesarja Franca Jožefa. Ker je koledar namenjen za krščanske vojake, zato so koledarju pridružene razne molitve, ki so primerne za vojake na bojišču, in lepa slika Srca Jezusovega. Koledar ima 80 tiskanih strani in še zraven 48 listov praznega papirja za zapiske. Lepo vezan izvod s svinčnikom stane po pošti poslan 1 K. Koledar se naroča pod naslovom „Trgovina tiskarne sv. Cirila“ v Mariboru, Koroska cesta št. 5. Ta koledar je najlepše darilo za vojake na bojišču. Dosedaj se je že več tisoč tega koledarja razpečalo med vojake, kar znači, da se je delce pri naših branbovcih in ljudstvu sploh zelo priljubilo.

* **Novi breviji** z lavantinskim pripremi, ki so jih gg. duhovniki naročili pri tiskarni sv. Cirila, pridejo, ako ne bo ovir na železnici, te dni in se bodo potem gg. naročnikom takoj doposlali. Le miniature izdaje še ne moremo oskrbeti, ker za to izdajo še ni priprave in se vsled razmer v tiskarni v doglednem času gotovo ne bo mogel tiskati.

* **Naročite sadna drevesca!** Iz deželnih drevesnic se odda blizu 30.000 sadnih drevesc. Več v inseratu!

* **Zemljevid Rumunije.** Tvrdba G. Freytag & Berndt na Dunaju je izdala zelo pregleden zemljevid Rumunije ter sosednjih bolgarskih, srbskih, avstro-ogrskih in ruskih krajev. Za slučaj vojske z Rumunijo bo ta zemljevid nudil natančen pregled tega bojišča. Zemljevid je tiskan v več barvah in stane (velikost 70:90 cm) samo 1 K 30 v. Naroča se pri kartografičnem zavodu G. Freytag & Berndt, Dunaj, VII., Schottenfeldgasse 62.

* **Lysoform.** Opozorjamo čitatelje na današnji inserat — Lysoform je najboljši in najcenejši razkuževalno sredstvo.

* **Govori se,** da je za nakup varnih in priporočljivih srečk z zajamčenimi dobitki (do 630.000 K) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 frankov popolnoma zastonj. — Opozorjamo na današnji tozadevni oglas „Srečkovnega zastopstva“ v Ljubljani.

* **Ure.** Opozorjamo na inserat „Ure“ od tvrdke Konrad v Mostu na Češkem, ki je ena največjih tvrdk te vrste na svetu. Naši čitatelji naj pišejo po cenik, kateri obsega 4000 podob in se dobi zastonj. Naslov: H. Konrad, razpošiljalna ur. Most na Češkem št. 800.

Listnica uredništva.

Sv. Barbara v Halozah. Obrnite se po občinah na okrajno glavarstvo, da cení škodo. — Slovenjgraški okraj. Mursko polje, Brežice: Če iz vaših krajev v listu ni poročil, ni tega krivo uredništvo, ampak dopisniki.

Loterijske številke.

Trst, dne 7. septembra 1915: 46 65 22 73 26
Dunaj, dne 11. septembra 1915: 39 57 67 14 62